

Rita Kernn-Larsen: 'Træpantomime', (1934), Randers Kunstmuseum.
Foto: Randers Kunstmuseum

Hatten af for en vovet udstilling af surrealisten Rita Kernn-Larsen

Det er på høje tid med en samlet præsentation af den danske surrealistiske maler Rita Kernn-Larsens værker, men totalscenesættelsen af hendes kunstnerskab på Gl. Holtegaard er kun delvist vellykket

Af Rune Gade

Klicheen lyder, at danske kunstnere skal en tur ud i verden og høste anerkendelse, inden det hjemlige publikum er rede til at applaudere dem. Men at man også godt kan opnå stor anerkendelse i udlandet og stadig blive forbigået i Danmark – især som kvinde – er Rita Kernn-Larsen (1904-1998) et godt eksempel på. Rita Kernn-Larsen studerede på Det Kgl. Danske Kunstakademi i København i slutningen af 1920'erne, men syntes at undervisningen var så konservativ, at hun rejste til Paris for at lære mere tidssvarende kunstepraktikker at kende.

I Paris studerede hun i to år på Académie Moderne, hvor hun blev undervist af Fernand Léger – ligesom i øvrigt den danske kunstner Franciska Clausen tidligere var blevet det.

International anerkendelse

Det var en modernistisk og usentimental malerisk praksis, Rita Kernn-Larsen dér lærte at kende. Men det var ikke Fernand Légers postkubistiske maskinæstetik, Rita Kernn-Larsen blev draget af i sit eget maleri. Tværtimod var det surrealismens mere organiske og abstrakt-fabulerende formsprog, sprængfuldt med sanselige drømmefragmenter, der kom til at optage hende.

I 1930'erne og 1940'erne skabte Rita Kernn-Larsen den substantielle del af sit oeuvre, der i dag er anerkendt som en væsentlig del af den surrealistiske bevægelses bidrag til kunsthistorien.

Som bosiddende i Paris og senere London var hun tæt på kernen i den surrealistiske gruppe og deltog i flere af de epokegørende internationale udstillinger, som placerede surrealismen centralt på landkortet. Blandt andet var hun med på udstillingen Fantastic Art, Dada, Surrealism på Museum of Modern Art i 1936. I dansk sammenhæng var hun en del af kunstnersammenslutningen Linien, som introducerede surrealismen i Danmark.

Det er højst besynderligt, at ingen danske museer de sidste tyve år har lavet en større præsentation af Rita Kernn-Larsen. Sidste år viste Peggy Guggenheim Collection i Venedig en præsentation af hendes surrealistiske malerier, som Peggy Guggenheim i sin levetid indkøbte flere af og viste i sit galleri i London. Rita Kernn-Larsens værker er indskrevet i den surrealistiske kanon, ikke mindst takket være kunsthistorikeren Whitney Chadwick, som i 1985 udgav bogen Women Artists and the Surrealist Movement; Myth in Surrealist Painting, der satte fokus på marginaliserede kvindelige kunstnere fra den surrealistiske bevægelse.

Med udstillingen SOLO: Rita Kernn-Larsen præsenterer Gl. Holtegaard – i samarbejde med Kunsten Museum of Modern Art i Aalborg, som viser udstillingen næste år – nu en større udstilling af Rita Kernn-Larsens arbejder. Udstillingen rummer omkring 100 arbejder, som repræsenterer et bredt udsnit af Rita Kernn-Larsens samlede værk. Udstillingen er

tilrettelagt kronologisk, men er samtidig opdelt i tematiske afsnit. Den er lavet i samarbejde med kunstneren Kirstine Roepstorff (f. 1972), som bidrager med en kunstnerisk udstillingsarkitektur og iscenesættelse af hele ophængningen.

Ambitiøs udstilling

Det er en ambitiøs udstilling, der helt i Rita Kernn-Larsens ånd drister sig ud i eksperimenter med præsentationen. De lykkes ikke alle lige godt, men hatten af for at vove et øje med at lave en ukonventionel udstilling. Især opbygningen af rummenes dagligstuekarakter ved hjælp af raffinerede skærmsystemer, der er i tæt dialog med kompositoriske elementer fra Rita Kernn-Larsens formsprog, er vellykket og forfriskende. Kirstine Roepstorffs skærme transformerer Gl. Holtegaards rum såvel som passagerne mellem dem fuldstændig, mens de samtidig lægger sig subtilt i forlængelse af hovedpersonens malerier.

Mindre elegante er vægmalerierne, som Roepstorff har udført i visse af rummene. Her er hele væggen udsmykket med halvt abstrakte komponenter hentet fra Rita Kernn-Larsens malerier. Men problemet er, at vægmalerierne dominerer rummene og reducerer de udstillede værker til bipersoner i Kirstine Roepstorffs totalteater. Nogle af afsnittene i udstillingen fordrer derfor af publikum, at de kan abstrahere fra de dominerende baggrunde, hvis Rita Kernn-Larsens værker skal ydes retfærdighed.

Udstillingens centrale del er også den mest substantielle. Her finder man værkerne fra Rita Kernn-Larsens surrealistiske periode, som historisk er lokaliseret i 1920'erne og 1940'erne.

Rita Kernn-Larsen: 'Valmuen', (1935), Canica,
Foto: Dag Fosse / KODE

'Selvportræt (Know Thyself)' fra 1937 af Rita Kernn-Larsen er en del af GL. Holtegaards udstilling, som rummer omkring 100 arbejder, der repræsenterer et bredt udsnit af Rita Kernn-Larsens samlede værk.
Foto: Solomon R. Guggenheim Foundation, Venedig

Perioderne forud for og efter disse år er mindre interessante og værkerne er af højst svingende kvalitet, men både skitser og malerier fra de centrale år er omvendt konsekvent af meget

høj kvalitet og særdeles originale. Det samlede oeuvre er med andre ord meget ujævnt, men vidner om en kunstner med mod til at udfordre sig selv gennem hele livet.

Kvindekroppe

Rita Kernn-Larsens vigtigste værker er umiddelbart identificerbare som surrealistiske, for så vidt som de indeholder genkendelige, figurative elementer, der optræder i fragmenteret form i opløste billedrum. Læber, øjne og næser, der svæver løsrevet fra ansigtet. Kvindekroppe, der muterer og forvandler sig til planter og træer. Billedrum, der vibrerer uafgørligt mellem at skabe perspektivisk dybde og at lægge sig fladt som endimensionelle og abstrakte flader. I modsætning til mange af de mandlige surrealisters værker er Rita Kernn-Larsens mindre optaget af det seksuelt grænseoverskridende.

I hovedværket *A life anew* fra 1940 skildrer Rita Kernn-Larsen til gengæld erfaringen af at føde et barn i et dramatisk og halvt abstrakt billede, der synes at kondensere hele fødselsfaringens følelses- og sanseregister i et smukt og voldsomt motiv. Der er masser af krop og affekt i Rita Kernn-Larsens værker, men meget lidt af den erotisering af kvindefiguren, som er så kendetegnende for de mandlige surrealisters arbejder. Det er snarere kroppens organiske og mystiske karakter, der optager hende, ikke mindst i det genkommende motiv med kvindekroppen, der forvandler sig til et træ.

SOLO: Rita Kernn-Larsen er en ambitiøs udstilling, der prioriterer at vise det samlede værk i al dets svingende kvalitet, frem for at fokusere på hovedværkerne. Det er sym-

patisk, at ville vise et retvisende billede af et komplet kunstnerskab med alle dets omveje og vildveje. Men i praksis er det ikke interessant at se på halvdårlige værker, hvis den eneste pointe med dem i udstillingen er at vise bredden af kunstnerskabet. De sene værker tjener kun til at sætte den surrealistiske periode i relief, og det virker ikke som en rimelig grund til at have dem med.

Samarbejdet om iscenesættelsen med Kirstine Roepstorff er i store dele vellykket, men bliver i vægmalerierne mærkeligt ufølsom over for udstillingens fokus, hvilket er ærgerligt. Men viljen til at eksperimentere med udstillingsformatet, og til overhovedet at lave

en samlet præsentation af denne forbigåede kunstner, gør alligevel, at man ikke kan andet end bøje sig i respekt for Gl. Holtegaard, der i de senere år har været banebrydende med udfordrende og nyskabende udstillinger. Svaghederne til trods er *SOLO: Rita Kernn-Larsen* også en udstilling, der skal ses.

kultur@information.dk

SOLO: Rita Kernn-Larsen. Gl. Holtegaard. Attemosevej 170. Holte. Indtil den 13. januar 2019

Det er sympatisk, at ville vise et retvisende billede af et komplet kunstnerskab med alle dets omveje og vildveje. Men i praksis er det ikke interessant at se på halvdårlige værker, hvis den eneste pointe med dem i udstillingen er at vise bredden af kunstnerskabet

